

Projekt:
**OPOLNOMOČENJE UČENCEV Z IZBOLJŠANJEM BRALNE
PISMENOSTI IN DOSTOPA DO ZNANJA**

Predstavitev projekta

Projekt bo v šolskih letih 2011/2012 in 2012/2013 izvajal Zavoda RS za šolstvo v sodelovanju s strokovnjaki različnih institucij s področja šolstva.

Osnovni namen projekta je prispevati k zagotavljanju enakih izobraževalnih možnosti, izboljšanju dostopa do kakovostnega izobraževanja in integraciji učinkovitih didaktičnih strategij za doseganje višjih ravni bralne pismenosti v okviru formalnega izobraževanja in s tem prispevati k uresničevanju nacionalne strategije.

Temeljne aktivnosti se bodo odvijale v dveh večjih vsebinskih sklopih:

1. sklop: **Opolnomočenje učencev z izboljšanjem bralne pismenosti – razvoj pedagoških strategij,**
2. sklop: **Dvig kulturnega in socialnega kapitala.**

Skladno s teoretskimi spoznanji, empiričnimi ugotovitvami, npr. dosežki mednarodnih (PISA, PIRLS) in nacionalnih preizkusov znanja (NPZ) ter sekundarnimi kvalitativnimi študijami¹ in poročili šol o izvedenih ukrepih, bomo osrednje aktivnosti v projektu usmerili v opolnomočenje učiteljev in učencev,² kar bomo uresničevali na naslednji način:

- krepitev (diferenciranega) **pedagoškega procesa** v smeri, ki omogoča bralno razumevanje in doseganje višjih ravni bralne pismenosti vseh skupin učencev in posameznikov, npr. obvladovanje bralnih učnih strategij, različnih jezikovnih zmožnosti, kritično branje itn.;
- krepitev **strokovnega znanja** ravnateljev, učiteljev idr. strokovnih delavcev šol za **ustvarjanje spodbudnih učnih okolij** in učinkovito poučevanje in učenje;
- načrtovanje in izvajanje **diferenciranih in individualiziranih** (kompenzacija učnih primanjkljajev) **strategij** za izboljševanje ravni bralne pismenosti;

¹ Npr. *Kvalitativna študija šolskih karakteristik glede na uspešnost v raziskavah znanja matematike, naravoslovja in bralne pismenosti* (Štraus, Dupona et al. 2008).

² Razviti zmožnosti učencev, da samostojno pridobivajo informacije, jih povezujejo in interpretirajo, si na osnovi informacij ustvarjajo celovite pomenske predstave in razlage pojavov ter dogodkov, razmišljajo o njih in jih vrednotijo, razvijajo argumente za takšno ali drugačno delovanje na osnovi informacij, se znajdejo v novih situacijah, kritično primerjajo, sklepajo itn.

- izboljšanje **motivacije** za branje in učenje;
- raziskovanje in zviševanje **ravni pričakovanj** učiteljev do vseh skupin učencev in posameznikov;
- razvoj procesov **refleksije** in **metakognicije** (kontrolne strategije);
- razvoj **strokovnih gradiv** za podporo dobrih praks v povezavi s projektom;
- krepitev **socialnega in kulturnega kapitala** učencev v regijah in šolah, ki ne dosegajo želene ravni bralne idr. pismenosti
- krepitev **odgovornosti (ravnatelji, učitelji, učenci), spremljanja in (samo)evalvacije** dela šol na področju bralne pismenosti.

V projekt smo na podlagi javnega poziva vključili 42 osnovnih šol, ki zadnjih pet let dosegajo zelo nizke ali zelo visoke (4 šole) dosežke pri NPZ. Zanje bomo organizirali različne oblike strokovne podpore in sodelovanja s poudarkom na vzajemnem učenju. Učinkovite primere prakse, nastala didaktična gradiva idr. bomo preko seminarjev, regijskih strokovnih srečanj in nacionalnih konferenc demonstrirali, implementirali in/ali nadalje razvijali tudi na drugih zainteresiranih osnovnih šolah.

dr. Fani Nolimal,
vodja projekta